

в її процесі. Це досягається за рахунок використання на занятті цікавих для студентів матеріалів, а головне – шляхом створення на кожному занятті мотивувального мовного середовища.

Список використаної літератури

1. Дегтярьова К. В. Комп'ютерна мультимедійна презентація у системі засобів навчання з української мови як іноземної / К. В. Дегтярьова // Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи: зб. статей IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 7–8 листопада 2019 р.). – Полтава : Вид-во "Астра", 2019. – С. 101–107.
2. Зимняя И.А. Психология обучения неродному языку: на материале русского языка как иностранного / И.А. Зимняя. – М.: Рус. яз., 1989. – 219 с.
3. Лещенко Т. О. Інноваційні підходи у викладанні української мови як іноземної / Т. О. Лещенко, О. М. Шевченко // Мова. Свідомість. Концепт : зб. наук. статей / відп. ред. О. Г. Хомчак. – Мелітополь : МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2016. – С. 250–253.
4. Лещенко Т. О. Формування лінгвокраїнознавчої компетенції іноземних студентів медичних ВНЗ засобом української пісні / Т. О. Лещенко, І. В. Самойленко, В. Г. Юфименко // Творчість Раїси Кириченко в культурному просторі України на покордонні ХХ-ХХІ століть: до 70-ліття від дня народження Берегині української пісні : зб. наук. праць. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2013. – С. 253–263.
5. Лещенко Т. О. Інтеграція компонентів культури в процес навчання іноземних студентів української мови / Т. О. Лещенко, О. М. Шевченко, В. Г. Юфименко // Молодий вчений. – 2019. – № 5.1 (69.1). – С. 148–151.
6. Китайгородская Г.А. Интенсивное обучение иностранным языкам. Теория и практика / Г.А. Китайгородская. – М.: Русский язык, 2009. – 277 с.

ВИХОВАННЯ ГАРМОНІЙНО РОЗВИНУТОЇ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ

Дерев'янюк Т.В., Звягольська І.М., Полянська В.П., Лобань Г.А., Федорченко В.І., Сухомлин А.А.

Українська медична стоматологічна академія

Висвітлено особливості виховання студентської молоді під час навчання на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології. Серед провідних напрямів виховання сучасної молоді – громадянсько-патріотичне, інтелектуально-розумове, професійно-трудове, екологічне й естетичне.

Ключові слова: виховання, студентська молодь, духовна сфера, національно-патріотичне виховання, екологічна культура.

In the article the peculiarities of students' upbringing during studying at the microbiology, virology and immunology department are discussed. Among the leading directions of the modern youth education, public, intellectual, patriotic, professional, ecological and aesthetic upbringing is priorital.

Keywords: upbringing, education, student youth, national-patriotic upbringing, ecological culture.

Формування кваліфікованих спеціалістів із глибокими фаховими знаннями і високими моральними цінностями – одне з пріоритетних завдань сучасної вищої школи. Філософія виховання зорієнтована передусім на особистісний розвиток здобувачів освіти [2]. Формування національної інтелігенції, сприяння збагаченню й оновленню інтелектуального генофонду нації, виховання її духовної еліти – це головні завдання, що стоять перед закладами вищої медичної освіти на одному рівні з підготовкою висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців.

Потужний освітній, світоглядний і виховний потенціал у вищих медичних закладах освіти має навчальна дисципліна «Мікробіологія, вірусологія та імунологія», наукові основи якої мають не лише теоретико-практичне, а й велике соціокультурне значення. Завдяки своїй специфічності мікробіологія, вірусологія та імунологія є однією з провідних доклінічних дисциплін, спрямованих на формування інтегральних, загальних і спеціальних компетентностей у здобувачів вищої медичної освіти [1; 6].

Вагомий досвід щодо організації та проведення виховної роботи зі студентами має кафедра мікробіології, вірусології та імунології Української медичної стоматологічної академії, навчальна й виховна функції освітнього процесу якої перебувають у тісному взаємозв'язку, доповнюючи і збагачуючи одна одну. Адже реалізація освітніх і виховних цілей у процесі вивчення мікробіології, вірусології та імунології – один із найважливіших елементів сучасного навчального процесу, оскільки виховне середовище і на занятті, і в позааудиторний час дозволяє розкрити потенціал студента, реалізувати його природні задатки, сформувати активну життєву позицію, набути досвіду правильної поведінки й спілкування, стійких моральних якостей особистості. В освітньо-виховне середовище кафедри активно залучаються вітчизняні й іноземні студенти II курсу стоматологічного факультету, II-III курсів медичного факультету, а також студенти із нормативним терміном навчання галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина» і 228 «Педіатрія».

Організація виховної роботи в академічних групах, ґрунтується на таких принципах: демократичності, гуманізації, єдності навчальної та виховної діяльності, послідовності, системності й наскрізності, диференціації й індивідуалізації виховного процесу, врахування у виховній діяльності рівнів фізичного, духовного, психічного, соціального, інтелектуального розвитку студентів, стимулювання їхньої активності та розкриття творчої індивідуальності, природовідповідності, пріоритету правової свідомості тощо. Реалізація основних принципів і завдань виховання відбувається за загальноприйнятими уявленнями в ряді пріоритетних напрямів, які задовольняють запити суспільства і педагогічної практики, а саме: громадянсько-патріотичне, інтелектуально-розумове, професійно-трудове, екологічне та естетичне виховання. Продуктивні прийомами реалізації методів виховання студентів у навчанні мі-

кробіології, вірусології та імунології в аудиторний і позааудиторний час такі: лекція, практичне заняття, розповіді, бесіди, дискусії, диспути, семінари, конференції, зустрічі, екскурсії тощо [6]. Досягнення мети виховання можливе лише за умови комплексного підходу і залучення до цієї роботи всього педагогічного колективу кафедри. Виховна робота, що проводиться під час занурення студентів у освітній процес вивчення основ медичної мікробіології під час навчальних занять і за межами аудиторії, забезпечує актуалізацію теоретичних знань студентів, спрямовує їх у практичну площину, привертає увагу молоді до найгостріших соціальних проблем сьогодення. Неодмінною умовою розвитку особистості є її право на вибір у найширшому розумінні цього слова, включаючи право на вибір ідеології, світоглядних, соціально-економічних, морально-етичних цінностей.

Особливу увагу викладачі кафедри звертають на формування духовної сфери випускника медичного вишу, оскільки на сучасному етапі розвитку суспільства, як ніколи, вимагається створення умов для прояву вільної, творчої й моральної особистості, яка володіє інтелігентністю в повному обсязі її класичних якостей. Через зміст навчання мікробіології, вірусології та імунології освітній процес має забезпечити перетворення основних цінностей життя і культури на власні цінності студента. Такими гуманістичними цінностями для майбутнього лікаря передусім є людство і кожна окрема людина, відданість обраній професії, сім'я, матеріальні й духовні надбання, створені людьми, а також національні надбання своєї країни.

Із поміж виховних напрямів до найбільш актуальних на сучасному етапі розвитку України є патріотичне і громадянське виховання як стрижневі й основоположні [7]. Тому для виконання виховного плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей і молоді на 2017–2020 рр., затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2017 р. № 743-р., студенти разом із викладачами кафедри мікробіології, вірусології та імунології активно залучаються до культурно-освітніх заходів різних рівнів (День захисника України, День української писемності та мови, скорботна хода «Запали свічку», Всеукраїнські акції «16 днів проти насильництва», День вишиванки в Україні та інші).

Невід'ємним компонентом навчального процесу стало екологічне виховання – система виховних заходів, спрямованих на формування в студентській молоді екологічної культури, гуманності, науково обґрунтованого ставлення до природи як до вищої національної і загальнолюдської цінності. Адже рівень екологічної культури значною мірою зумовлює екологічну безпеку країни, що є основою збалансованого розвитку суспільства. Екологічна культура є, за своєю суттю, своєрідним «кодексом поведінки». Тому значну увагу звертаємо на формування в майбутніх лікарів високого рівня екологічної свідомості та культури, уміння застосовувати знання під час виконання професійних обов'язків, що є важливою умовою якісної професійної підготовки. Вивчення студентами мікробіології, вірусології та імунології дає можливість збагнути майбутньому лікарю свою подальшу роль у запобіганні біологічному забрудненню довкілля, визначенні впливу екологічних факторів на людину, унеможливленні їхнього несприятливого впливу на організм, а також мати змогу усвідомлено аналізувати результати лабораторних (мікробіологічних, імунологічних) обстежень пацієнтів, пов'язувати їх із умовами середовища, в яких перебуває людина, умовами і режимом її харчування, особливостями її побуту, звичок, професійної діяльності тощо [3; 5].

Позааудиторне екологічне виховання студентської молоді організовуємо і проводимо під час екскурсійного проєкту на тему «Заповідними стежками Полтави», який дає можливість відвідати різноманітні природні об'єкти міста (ботанічний сад Полтавського національного педуніверситету ім. В.Г. Короленка, Полтавський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді, дендрологічний парк, зелені зони територій історичних пам'яток культури і музеїв), а також формувати еколого-естетичні цінності особистості (виховання естетичного смаку засобами природи, прищеплення вміння і навичок помічати красиве, милуватися ним, здатність виявляти почуття прекрасного в процесі сприймання явищ природи тощо) [4].

Отже, розвиток творчої особистості майбутнього конкурентоспроможного фахівця з вищою медичною освітою, високою культурою, якостями громадянина-патріота, інтелігента, соціально активної особистості є пріоритетним у новій національній моделі вищої освіти.

Список використаної літератури

1. Ананьєва М.М. Формування компетенцій як важлива складова частина процесу підготовки майбутніх фахівців в галузі знань «Мікробіологія» у медичному виші / М.М. Ананьєва, М.О. Фаустова, С.В. Зачепило, Я.О. Басараб // Актуальні питання вищої медичної освіти в Україні: матеріали XV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. – Тернопіль, 2018. – С. 77-78.
2. Білецький В. В. Компетентнісний підхід у реалізації виховних функцій навчання фізики / В.В. Білецький // Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти: зб. наук. пр. КДПУ ім. В. Винниченка. – Кропивницький, 2017. – Вип. 12, ч. 2. – С. 60–65.
3. Дерев'яно Т.В. Оцінка рівня сформованості екологічної культури у студентів медичного факультету під час їх навчання на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології / Т.В. Дерев'яно, І.М. Звягольська // Вісник проблем біології і медицини. – 2019. – Вип. 1, т. 1 (148). – С.211–216.
4. Дерев'яно Т.В. Роль «Парку агробіостанції Полтавського педуніверситету» в еколого-естетичному вихованні студентської молоді /Т.В. Дерев'яно // Збірник наукових праць «Витоки педагогічної майстерності». – 2017. – Вип. 19. Серія «Педагогічні науки». – С. 115-121.
5. Дерев'яно Т.В. Формування екологічних знань студентів-медиків під час вивчення мікробіології, вірусології та імунології / Т.В. Дерев'яно, І.М. Звягольська, В.П. Полянська // Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні: матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю. – Полтава, 2019. – С.63–65.
6. Звягольська І.М. Форми і методи навчання іноземних студентів в умовах модернізованого освітнього середовища кафедри мікробіології, вірусології та імунології / І.М. Звягольська, В.П. Полянська, Т.В. Дерев'яно // Актуальні питання медичної (фармацевтичної) освіти іноземних громадян: проблеми та перспективи: матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю. – Полтава, 2018. – С.33-36.
7. Лещенко Т. О. Пізнання України як спосіб соціалізації іноземних студентів / Т. О. Лещенко, В. Г. Юфименко // Мовні дисципліни в контексті розвитку сучасної вищої школи : матеріали Всеукр. дист. наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – Харків, 2014. – С. 179–180.